



Darbības programmas «Izaugsme un nodarbinātība» 3.4.2. specifiskā atbalsta mērķa «Valsts pārvaldes profesionālā pilnveide labāka tiesiskā regulējuma izstrādē mazo un vidējo komersantu atbalsta, korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā» 3.4.2.2.pasākuma «Sociālā dialoga attīstība labāka tiesiskā regulējuma izstrādē uzņēmējdarbības atbalsta jomā»

# Projekts : «Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības divpusējā sociālā dialoga attīstība labāka tiesiskā regulējuma izstrādē uzņēmējdarbības vides sakārtošanai»

(Projekta Nr. 3.4.2.2/16/I/002)

LIENE LIEKNA  
LBAS ESF projekta vadītāja  
[liene.liekna@lbas.lv](mailto:liene.liekna@lbas.lv)  
T. 67035925

NACIONĀLAIS  
ATTĪSTĪBAS  
PLĀNS 2020

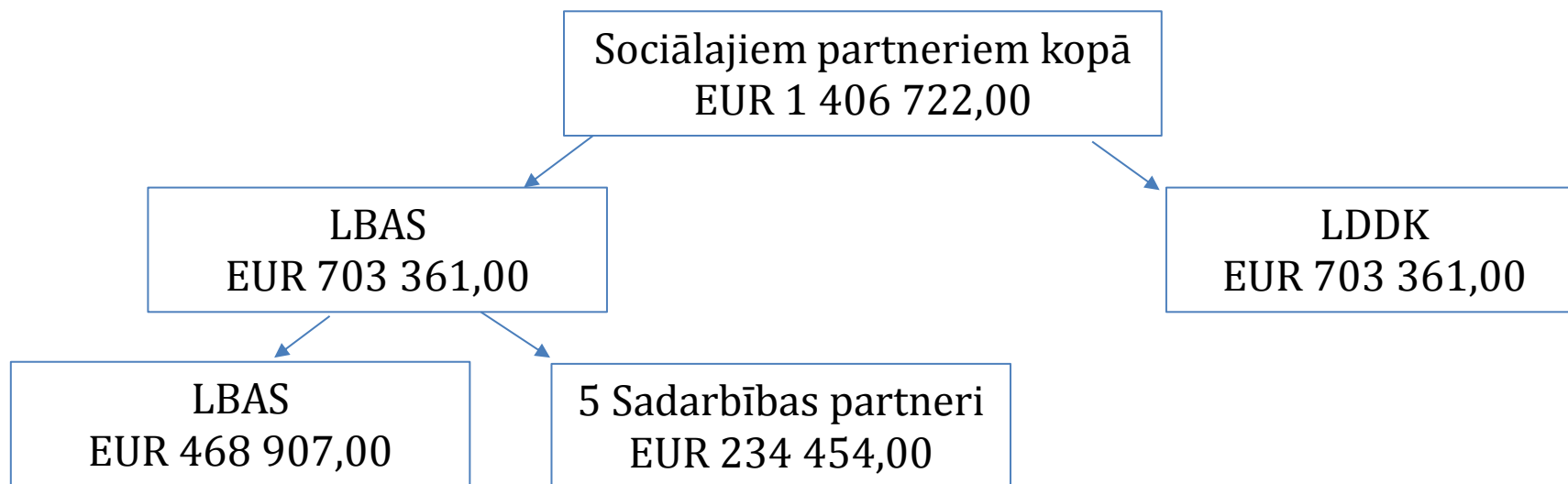


EIROPAS SAVIENĪBA  
Eiropas Sociālais  
fonds

**Projekta ieviešanas laiks:** 2017.gada 26. maijs – 2021.gada 31.jūnijs

## Projekta finansējums:

Saskaņā ar 2016.gada 6.septembra MK noteikumiem Nr.600, pieejams sekojošs finansējums:





**Projekta mērķis:** nodrošināt divpusējā nozaru sociālā dialoga attīstību labāka tiesiskā regulējuma izstrādē uzņēmējdarbības vides sakārtošanas veicināšanai prioritāri piecās nozarēs – **kokrūpniecībā, ķīmiskajā rūpniecībā un tās saskarnozarēs, būvniecībā, transportā un loģistikā, telekomunikācijās un sakaros.**

**Projekta mērķa grupa** ir organizācijas, kas nodrošina darba devēju un darba ņēmēju interešu pārstāvniecību nozaru sociālā dialoga stiprināšanā, un nozaru nodarbinātie.

**Projekta rezultāta rādītājs:** noslēgtas ģenerālvienošanās minētajās nozarēs – kopā 5.

**Projekta iznākuma rādītāji:** noorganizēto pasākumu skaits nozaru darba devēju un darba ņēmēju organizāciju iesaistei sociālajā dialogā – 15 pasākumi.





## **Lai sasniegtu projekta mērķi LBAS projektā ir iesaistījis sadarbības partnerus – minēto prioritāro nozaru arodbiedrības:**

Latvijas Celtnieku arodbiedrību;

Latvijas Industriālo nozaru arodbiedrību;

Latvijas Meža nozaru arodbiedrība;

Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un transporta darbinieku arodbiedrība «LAKRS»;

Latvijas Sakaru darbinieku arodbiedrība.



# Projekta īstenošanas laika grafiks 2017.gadā (nozīmīgākās aktivitātes)



Projekta darbības numurs	DARBĪBAS NOSAUKUMS	2017.gads						
		2.cet.	3.cet.			4.cet.		
		Jūn	Jūl	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
3.	<i>LBAS organizētas apmācības, semināri, konferences, diskusijas, darba grupas, pieredzes apmaiņas vizītes, stažēšanās pasākumi</i>	X	X	X	X	X	X	X
3.1.	<i>LBAS nacionālo ekspertu un nozaru koordinatoru sanāksmes</i>	X	X	X	X	X	X	X
3.2.	<i>LBAS apmācību programmas izstrāde</i>			X	X			
3.3.	<i>LBAS apmācību organizēšana</i>					X		
3.4.	<i>LBAS konferenču (kopā ar LDDK) organizēšana</i>							X
3.5.	<i>LBAS un sadarbības partneru dalība pieredzes apmaiņas vizītēs</i>							
4.	<i>Uzņēmēju un iedzīvotāju aptaujas un politikas ietekmes izvērtējumi - Nozares tirgus izpēte</i>					X	X	X
5.	<i>Sadarbības partneru organizētas apmācības, semināri, informatīvie pasākumi, darba grupas</i>							
6.	<i>Metodiku, rokasgrāmatu, vadlīniju, ieteikumu, instrukciju, informācijas apkopojumu, aptauju, analītisko aprakstu un viedokļu apkopojumu izstrāde</i>					X	X	X
6.1.	<i>Vadlīniju izstrāde</i>					X	X	X
6.2.	<i>Rokasgrāmatas izstrāde</i>							
6.3.	<i>Ieteikumu apkopojums</i>							
7.	<i>Iekšējās darbības sistēmas pilnveidošana</i>							
8.	<i>Informācijas un publicitātes nodrošināšana</i>	X	X	X	X	X	X	X
8.1.	<i>Informatīvie plakāti</i>			X	X			
8.2.	<i>Informatīvie roll-up</i>			X	X			
8.3.	<i>Informācija LBAS interneta vietnē (mājas lapā)</i>	X	X	X	X	X	X	X
8.4.	<i>Informācija sadarbības partneru interneta vietnēs</i>	X	X	X	X	X	X	X

# Apmācību programma projekta nozaru koordinatoriem

## Zināšanas un prasmes ģenerālvienošanas noslēgšanas procesā

2017. gada 10. - 11. oktobrī

1.mērķis - uzlabot koordinatoru izpratni par sociālā dialoga būtību un Latvijas sociālā dialoga īpatnībām.

2.mērķis - identificēt koplīgumu slēgšanas saturu atbilstoši nozares specifikai.

3.mērķis - uzlabot koordinatoru komunikācijas un pārrunu veikšanas prasmes.



# LBAS stratēģiskais virziens – nozaru ģenerālvienošanas slēgšana



- BASTUN konference 22.novembrī
- Diskusija par rekomendācijām Baltijas valstīm
- LBAS darbs Ziemeļvalstu arodbiedrību padomes stratēģiskajā grupā
- LBAS rekomendāciju centrā - nozaru sociālā dialoga stiprināšana:
  - ģenerālvienošanas slēgšana
  - koplīgumu normu īstenošana



# Uzņēmēju un iedzīvotāju aptaujas un politikas ietekmes izvērtējumi -Nozares tirgus izpēte

- Nozares LBAS atbildībā:
  - Mežsaimniecība un mežizstrāde (NACE A02.)
  - Sauszemes kravas pārvadājumi (NACE H49.2, H49.4)
  - Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana (NACE C20.)



# Uzņēmēju un iedzīvotāju aptaujas un politikas ietekmes izvērtējumi - Nozares tirgus izpēte

- **Nozaru tirgus izpētes struktūra:**

- Nozaru nacionālā profila izveide – nozares pamatrādītāji, pievienotā vērtība, IKP;
- Ārējās tirdzniecības rādītāji - nozaru izpēte Eiropas un globālajā griezumā, tirgus iespējas, izaicinājumi;
- Darba tirgus izpēte – darba tirgus apjoms, brīvā darbaspēka un brīvo darbavietu attiecība, izaicinājumi, migrācijas un novecošanās, atlīdzības apjoms un tā konkurētspēja kopējā darba tirgū;
- Nozaru ietekmīgāko iesaistīto pušu izpēte – nozīmīgāko darba devēju profilu izveide, konkurences platforma/faktori nozarē;
- Nozaru un tajās iesaistīto saimnieciskās darbības veicēju produktivitātes rādītāji un to ietekmējošie faktori – investīcijas tehnoloģijās, organizācijā, ārējo tirgu apgūšanā, pievienotās vērtības radīšanā;
- Publiskais iepirkums - izaicinājumi nozarēs;
- Ēnu ekonomikas ietekme uz nozarēm - nedeklarētā peļņa, nedeklarēts darbaspēks, aploksņu algu ietekme, nodokļu nomaksas apiešanas modeļi;
- Darbu deleģēšana apakšuzņēmējiem - apakšuzņēmumu ķēžu veidošana;
- Darba spēka iemaņu atbilstība darba devēju kvalifikācijas prasībām, izglītības programmu harmonizācija.

- **Tirgus izpētes darba process:**

- Patstāvīga Nozaru tirgus izpētes veikšana;
- Neatkarīgu ekspertu iesaiste tirgus izpētes procesā;
- Tirgus izpētes rezultātu analīze;
- Rekomendāciju un ģenerālvienošānās iespēju izstrāde analīzes rezultātā konstatēto problēmjauditājumu risināšanai.

# Sadarbības partneru paveiktais un plānotais



## 2017. g. paveiktais

- Nozares izpēte, sociālo partneru apzināšana.
- Priekšlikumi izmaiņām būvkomersantu klasifikācijas noteikumos, lai ģenerālvienošanās slēdzējiem ir - 0,25 punktu korekcija aprēķinot klasi.
- Izmaiņas Darba likumā (18.p.(4)) samazinot nepieciešamo nozares apgrozījumu ģenerālvienošanās slēgšanai no 60 līdz 50 procentiem.
- Vairākkārtējas diskusijas starp arodbiedrību pārstāvjiem un ar darba devēju pārstāvjiem par iespējām noteikt Darba likumā citu virsstundu apmaksas apmēru ar ģenerālvienošanās palīdzību.
- Pieredzes apmaiņa ar arodbiedrībām no Somijas un Polijas.

## 2018. g. plānotais

- Aptaujas un diskusijas par ģenerālvienošanās saturu (minimālās algas, virsstundas, piemaksas, ierobežojumi).
- Darba devējus motivējošu apstākļu radīšana ģenerālvienošanās slēgšanai Ministru kabineta noteikumos un likumos.
- Citu valstu pieredzes apgūšana.
- Ģenerālvienošanās projekta izstrāde.



# Sadarbības partneru paveiktais un plānotais



- Tikšanās ar arodorganizācijām, piemēram, AS «CATA», AS «Liepājas autobusu parks» tika apspriests ģenerālvienošanās nepieciešamība nozarē, atbalsts ir iegūts, kā arī tika pārrunāts par to, kas ir jāiekļauj ģenerālvienošanās, un, tas ir, - darba samaksas apmērs, darbīgas darbinātības laika posma precīza noteikšana, izglītības jautājums – 95. kategorijas izmaksas un apmaksas kārtība, iespējams, arī izdienas pensija.
- No VSIA «Autotransporta direkcijas ir sniegts atbalsts par to, ka ir nepieciešama ģenerālvienošanās transporta nozarē (skat. <http://lakrs.lv/2017/09/atd-tiekas-ar-arodbiedribu-lakrs-un-sniedz-atbildes-uz-interesejosiem-jautajumiem-2/> - 6. punkts);
- No LR Finanšu un Satiksmes ministrijas ir sniegts atbalsts par ģenerālvienošanos noslēgšanu nozarē;
- Nav dialoga ar otru pusi – darba devējiem
- 2018. gadā ir jānosaka precīza minimālā stundas tarifa likme transporta nozarē, kas tiktu iekļauta ģenerālvienošanās.
- 2018. gadā jāveido ciešāka saite ar LR Finanšu un Satiksmes ministriju – atbalstīt darba devējus lielākai dotācijai.



# Sadarbības partneru paveiktais un plānotais



- Nozares uzņēmumu koplīgumu analīze – ieguvumi un kļūdas;
- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības nozarēs noslēgto Ģenerālvienošanos izpēte un diskusijas;
- Semināri, informācija un diskusijas nozares uzņēmumos par ģenerālvienošanās nepieciešamību un tās sakarā:
  - algu politiku,
  - nodokļu politiku
  - darba likuma izmaiņām u.c.
- Ķīmijas nozares profesiju apzināšana un salīdzināšana dažāda profila uzņēmumos;
- Darbs ar statistikas datu izpēti ķīmijas nozarē;
- Dalība apmācībās projekta koordinatoriem;
- Nākamie soļi: Turpināt diskusijas uzņēmumos par Ģenerālvienošanas slēgšanu, veidojot kopēju izpratni par to;
- Statistikas datu, kas attiecās uz ķīmijas nozari apzināšana, u.c.



# Sadarbības partneru paveiktais un plānotais

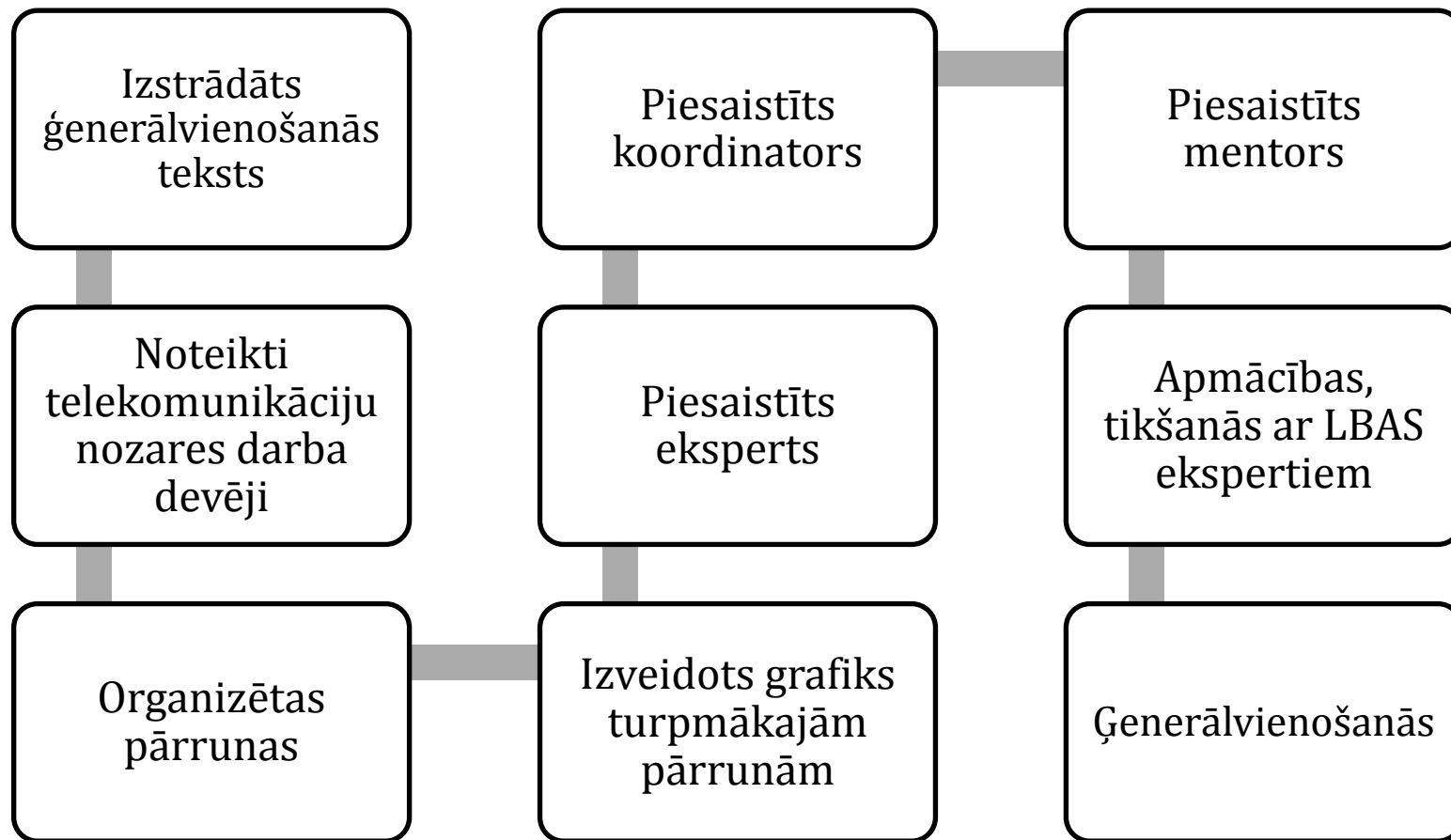


**LATVIJAS MEŽA NOZARU ARODU BIEDRĪBA**  
**LMNA**

- Veikta nozares izpēte, secināts, ka vājās puses ir nozares sadrumstalotība (daudz mazo uzņēmumu, ēnu ekonomika);
- Valstiski svarīga nozare – liela eksportētāja, augsts nodarbināto skaits nozarē;
- Nav dialoga ar darba devēju pusi;
- Izstrādāts un apstiprināts LMNA stratēģiskais plāns 2017.-2023.gadam sociālā dialoga, darba koplīgumu nostiprināšana un veicināšana, kā arī nozares ģenerālvienošānās lomas nostiprināšana tautsaimniecībā.



# Sadarbības partneru paveiktais un plānotais



# Kritēriji/pazīmes/indeksi/mērījumi, kuru progress liecina, ka projekta mērķis tiek sasniegts plānotajam uz 2018.gada beigām



- politiski visas darba devēju organizācijas atbalsta ģenerālvienošanās noslēgšanas ideju;
- politiskas personas savos vēstījumos aicina slēgt ģenerālvienošanos;
- grozījumi tiesību aktos, kas uzlabo, precizē ģenerālvienošanās slēgšanas tiesisko regulējumu;
- pieņemti motivējoši faktori ģenerālvienošanās noslēgšanai - nodokļu atlaides uzņēmumiem, kas ir ģenerālvienošanās puses (izglītība, ēdināšana, transports, veselības aizsardzība);
- sabiedriskās domas aptaujas, kas liecina, ka sabiedrība zina, kas ir ģenerālvienošanās un kādam nolūkam tā kalpo;
- tikšanās skaits starp nozaru sociālajiem partneriem;
- saraksts ar jautājumiem, kurus var regulēt ģenerālvienošanās, kuru apstiprināja abi nozares sociālie partneri

Uz šo brīdi jau ir pieņemti:

- Grozījumi Darba likuma 18.panta 4.daļā, kas uzlabo sociālo partneru izredzes noslēgt ģenerālvienošanos (pazemināti kritēriji darba devēju organizācijai, ieviesta skaidrība attiecībā uz arodbiedrību organizācijas pusi, ieviests drošības mehānisms)
- konference 15.12. tiks pārbaudīt, vai politiskās personas savos vēstījumos atbalsta ģenerālvienošanās slēgšanu.





Informācija par Projektu pieejama

<http://www.lbas.lv/projects/dsdaltriuvs/kooapm>

Jautājumi?

NACIONĀLAIS  
ATTĪSTĪBAS  
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA  
Eiropas Sociālais  
fonda

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ